

Buddhamma Application to Promote The Role of Local Administrators in Community Development of Pa Kha Subdistrict Administrative Organization, Tha Wang Pha District of Nan Province

Phra Sorawit Sudtiyano^{1*} Phrakrusoponkittibundit² and Sayan Innunjai²

¹ Master's degree students, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

² Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: sorawit372437@gmail.com

ABSTRACT

This research article aims to (1) study the level of local executive roles in community development, (2) examine the factors affecting the roles of local executives in community development, and (3) present the application of Buddhist principles to enhance the roles of local executives in community development within the Pa Kha Subdistrict Administrative Organization, Tha Wang Pha District, Nan Province. This study employs a mixed-methods research approach as follows: (1) For the quantitative research, a survey was conducted with a sample of 365 participants. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. (2) For the qualitative research, in-depth interviews were conducted with 10 key informants, and the data were analyzed using content analysis techniques. The findings revealed that: 1) The overall level of local executive roles is high, and the Saraniyadhamma related to these roles is also at a high level; 2) Factors influencing the roles of local executives in community development within the Pa Kha Subdistrict Administrative Organization, Tha Wang Pha District, Nan Province, indicate that Saraniyadhamma significantly influences their roles; and 3) The application of Buddhist principles to enhance the roles of local executives includes: (1) listening to problems and seeking collaborative solutions, (2) communicating politely and encouraging community members, (3) taking a systematic approach to community development, (4) promoting comprehensive and equitable development, (5) working within a shared regulatory framework, and (6) providing opportunities for citizen and agency participation in all dimensions.

Keywords: Application, Saraniyadhamma, The Role of Local Administrators

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

พระสรวิตญ์ สุทธิญาโณ^{1*} พระครูโสภณกิตติบัณฑิต² และ สายันท์ อินันใจ²

¹ นิสิตระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

² คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: sorawit372437@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน (2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน (3) นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลปากา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ดังนี้ (1) โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้วิธีการหาค่าถ้อยพหุคูณแบบขั้นตอน และ (2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และหลักสารานุกรมธรรม กับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลปากาอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า หลักสารานุกรมธรรมส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นพบว่า (1) ผู้บริหารท้องถิ่น รับฟังปัญหา และหาวิธีแก้ไขร่วมกันในชุมชน (2) ผู้บริหารท้องถิ่นพูดจาสุภาพอ่อนโยน และสร้างขวัญกำลังใจต่อคนในชุมชน (3) ผู้บริหารท้องถิ่น มีความคิดเป็นระบบในการพัฒนาชุมชน (4) ผู้บริหารท้องถิ่น พัฒนาชุมชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (5) ผู้บริหารท้องถิ่นมีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกรอบ ระเบียบข้อบังคับร่วมกัน และ (6) ผู้บริหารท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกมิติ

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักสารานุกรมธรรม 6, บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น

© 2025 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวคิดที่มีมานานนับตั้งแต่เริ่มมีรัฐธรรมนูญ โดยเป็นแนวคิดที่ถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง โดยต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเชื่อว่า จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ ได้ การปกครองท้องถิ่นได้รับการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญหลายฉบับ แต่ที่ชัดเจนที่สุดคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นทั้งนี้ตามวิธีการและรูปแบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่มีอำนาจดูแล และจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักพัฒนาชุมชน (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2560) ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการบริหาร โดยจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย ในการจัดทำบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนั้นการเลือกผู้นำที่มีศักยภาพจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากจากอดีตจนถึงปัจจุบัน (ดาวานา เกตุทอง, 2563)

องค์การบริหารส่วนตำบลปากา ยังมีปัญหาหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ พื้นที่บางส่วนเป็นภูเขาสูงและอยู่ห่างไกล ทำให้เป็นอุปสรรคในการคมนาคมและติดต่อประสานงาน น้ำที่ใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง ประชาชนไม่มีที่ดินทำกิน

หรือมีที่ดินทำกินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ ราคาผลิตทางการเกษตรตกต่ำ แต่มีต้นทุนในการผลิตสูง และการประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน (องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา, 2566ก)

จากที่กล่าวมา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และบรรลุเป้าหมายที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ ในทางพระพุทธศาสนามีหลักพุทธธรรมในการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ได้แก่ หลักสารณียธรรม 6 ซึ่งเป็นหลักที่ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ประกอบด้วย 1) เมตตาการุณยธรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา 2) เมตตาวิจิตรธรรม การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน 3) เมตตาโมกขธรรม การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี 4) สาธารณโภคี ให้รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม 5) สีลสามัญญตา แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม 6) ทิฏฐิสามัญญตา มีความคิดเห็นตรงกัน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหารท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น จากความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน และนำหลักธรรมไปประยุกต์ควบคู่กับการทำงานในการแก้ไขปัญหาในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดงหลวง จังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดงหลวง จังหวัดน่าน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดงหลวง จังหวัดน่าน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดงหลวง จังหวัดน่าน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 4,144 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา, 2566ข)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยวิธีบังเอิญ จากสูตรของ ทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) จำนวน 365 คน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2) กลุ่มนักวิชาการ หรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 รูปหรือคน คน 3) กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่นตำบลป่าคา อำเภอดงหลวง จังหวัดน่าน จำนวน 3 คน และ 4) กลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น 3 คน รวมทั้งสิ้น 10 รูปหรือคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึง รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการสร้างแบบสอบถาม 4) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ของงานวิจัย หลังจากนั้นนำผลการตรวจสอบมาคำนวณ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) 0.8-1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.951

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.2.1 การสร้างเครื่องมือ โดยศึกษาข้อมูลจากแหล่งในพื้นที่ศึกษา และเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการ บทความวิจัย วิทยานิพนธ์รายงานการวิจัย หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ การสืบค้นจากสารสนเทศและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงศึกษาการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว นำมาประกอบในการสร้างเครื่องมือวิจัย เป็นลักษณะของแบบสัมภาษณ์

2.2.2 การพัฒนาเครื่องมือ ผู้ศึกษาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ของงานวิจัย แล้วปรับแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้ถูกต้องให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 หลักเมตตาภาวกรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

สมมติฐานที่ 2 หลักเมตตาวัจกรรม การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

สมมติฐานที่ 3 หลักเมตตาโมกรรม การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

สมมติฐานที่ 4 หลักสาธารณโกติ แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

สมมติฐานที่ 5 หลักศีลสามัญญตาการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

สมมติฐานที่ 6 หลักทัญญูสามัญญตา มีความคิดเห็นตรงกันส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้ 1) ทำหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ 2) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 ชุด และ 3) รวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 10 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ในเบื้องต้นผู้ศึกษาจะทำการสอบถามการให้ความยินยอมในการตอบข้อมูลของแบบสอบถามก่อนการสัมภาษณ์ 2) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ และ 3) นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

5.1.1 การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนา โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1.2 การวิเคราะห์เชิงสถิติอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามหนึ่งตัว ซึ่งส่งผลมาจากตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

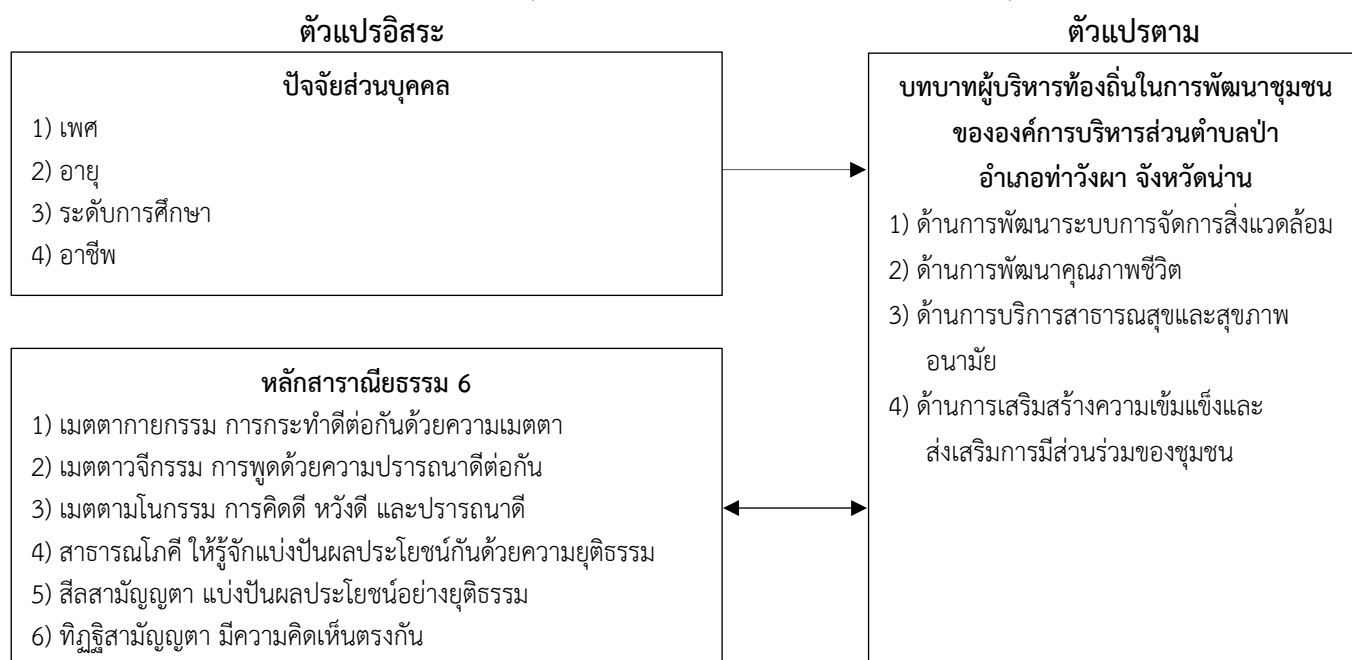
5.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

5.2.2 นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจัดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เป็นตารางแจกแจงความถี่

5.2.3 วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบ แนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 50.68 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 50 - 57 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.84 ส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรส จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 65.48 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษา, ปวช จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.16 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30

1. ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยารัตนบุรี จังหวัดน่าน

1.1 ระดับการประยุกต์หลักสารานุกรม 6 ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยารัตนบุรี จังหวัดน่าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติหลักสารานุกรม 6 ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยารัตนบุรี จังหวัดน่าน

หลักสารานุกรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมตตากรรม : การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา	3.91	0.75	มาก
2. เมตตาจริกรรม : การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน	3.79	0.79	มาก
3. เมตตาโนกรรม : การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี	3.77	0.80	มาก
4. สาธารณโภคี : แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม	3.75	0.82	มาก
5. สีสามัญญตา : การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน	3.69	0.86	มาก
6. ทิฏฐิสามัญญตา : มีความคิดเห็นตรงกัน	3.50	0.96	ปานกลาง
รวม	3.74	0.83	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์หลักสารานุกรม 6 ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยารัตนบุรี จังหวัดน่าน พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านเมตตากรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.75) รองลงมา ได้แก่ ด้านเมตตาจริกรรม การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน ($\bar{X} = 3.79$, S.D.= 0.79) ด้านเมตตาโนกรรม การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.80) ด้านสาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.82) ด้านสีสามัญญตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 0.86) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทิฏฐิสามัญญตา มีความคิดเห็นตรงกัน ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.96) ตามลำดับ

1.2 ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยารัตนบุรี จังหวัดน่าน

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยารัตนบุรี จังหวัดน่าน

บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	4.03	0.79	มาก
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.59	0.93	มาก
3. ด้านการบริการสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย	3.80	0.81	มาก
4. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	3.56	0.90	มาก
รวม	3.74	0.85	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยารัตนบุรี จังหวัดน่าน พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ ด้านการบริการสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.93) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.81) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = 0.90) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน

ตารางที่ 3 ปัจจัยหลักสารานุกรม 6 ที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน

ตัวแปรหลักสารานุกรม	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.776	.093		8.351**	.000
สาธารณโภคี	.193	.044	.227	4.437**	.000
ทฤษฎีสัมมูลตา	.283	.029	.371	9.624**	.000
ศีลสามัญญตา	.188	.037	.238	5.081**	.000
เมตตากายกรรม	.143	.037	.152	3.911**	.000

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 จากผลการวิเคราะห์หลักสารานุกรม 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน

สมมติฐานที่ 1 หลักเมตตากายกรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 2 หลักเมตตาวชิกรรม การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 หลักเมตตามโนกรรม การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 หลักสาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 5 หลักศีลสามัญญตาการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 6 หลักทฤษฎีสัมมูลตา มีความคิดเห็นตรงกันส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

3. แนวทางการประยุกต์หลักสารานุกรม 6 เพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน

ผลการวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์หลักสารานุกรม 6 เพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอด่านช้าง จังหวัดน่าน ดังนี้

1) ด้านเมตตากายกรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีบุคลิกภาพที่สุภาพเรียบร้อย ยิ้มแย้มแจ่มใส สร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน ทำงานร่วมกันให้เป็นระบบระเบียบสอดคล้องกับการบริหารส่วนท้องถิ่น

2) ด้านเมตตาวจีกรรม การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีวาทีศิลป์ในการพูดคุยให้กับประชาชนในตำบลอย่างสุภาพอ่อนหวาน พูดจาให้กำลังใจซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเป็นผู้ได้บังคับบัญชา หรือประชาชนในตำบล มีการประสานงานอย่างละเอียดในพื้นที่ที่จะปฏิบัติงาน

3) ด้านเมตตาโมกกรรม การคิดดี หัวดี และปรารถนาดี ผู้บริหารท้องถิ่นควรสร้างความรู้สึกรักด้วยความเต็มใจในการให้คำปรึกษาทางด้านความคิด ทางด้านวิธีการ แนวทางต่าง ๆ เพื่อพัฒนากิจกรรมในการพัฒนาชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

4) ด้านสาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นควรพิจารณาด้วยเหตุผลข้อเท็จจริงและความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นในชุมชน และแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด แก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุมากกว่าปัญหาที่ปลายเหตุ และมองถึงโอกาสในการต่อยอดพัฒนาชุมชนอย่างก้าวกระโดดให้มีประสิทธิภาพ

5) ด้านศีลสามัญญตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ผู้บริหารท้องถิ่นควรแสดงท่าทีให้เกียรติผู้ได้บังคับบัญชา ประชาชน และไม่ทำให้เกิดการแตกแยกไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก เคารพในความคิดเห็นของส่วนรวม หมั่นประชุมร่วมกันกับชุมชนในการพัฒนาชุมชน และเสนอแนะ แก้ไขปัญหาในชุมชน

6) ด้านทวิญญูสามัญญตา มีความคิดเห็นตรงกัน ผู้บริหารท้องถิ่นควรรับฟังความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจน ให้เกิดความถูกต้อง และนำไปปฏิบัติอย่างตรงจุดตรงความต้องการของคนในชุมชน ให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุดตามวัตถุประสงค์ที่ตกลงร่วมกัน

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์หลักสาราณียธรรม 6 ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารท้องถิ่นมีการวางแผนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา สนับสนุนงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เห็นได้ว่าสอดคล้องกับ พระศิวินธุ์ ฐานสมปนโน (กันทะเรียน) (2565) ที่พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตามหลักสาราณียธรรม 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

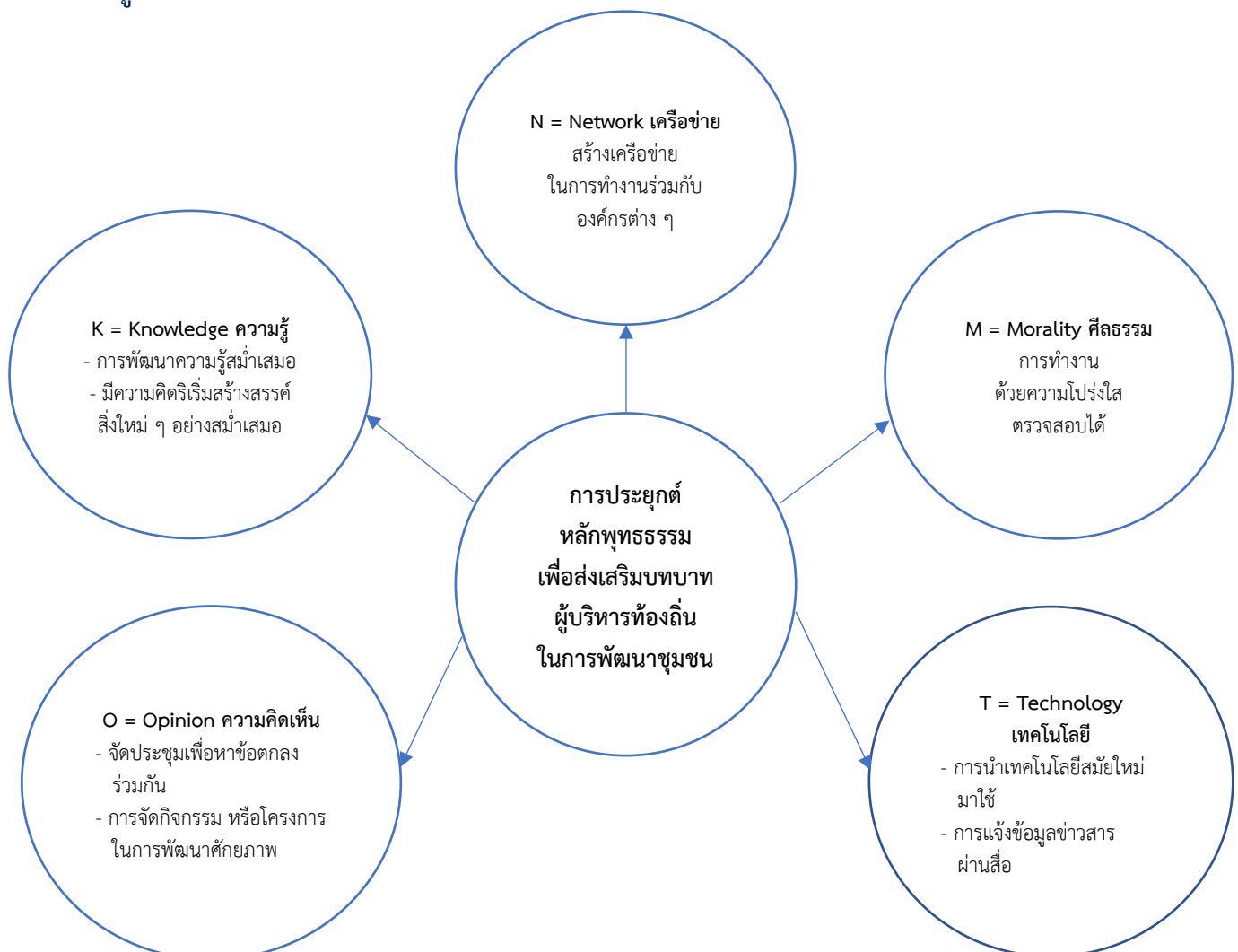
ผลจากการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน จนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน เห็นได้ว่าสอดคล้องกับ อรรถกรณ จิณะโส (2565) พบว่า ระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยหลักสาราณียธรรม 6 ที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ได้แก่ ด้านสาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ด้านทวิญญูสามัญญตา การมีความคิดเห็นตรงกัน ด้านศีลสามัญญตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ด้านเมตตาวจีกรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารท้องถิ่น มีการวางแผนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา สนับสนุนงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา เสนอแนะเพื่อวางระเบียบในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเต็มศักยภาพ เห็นได้ว่าสอดคล้องกับ พระครูวรธรรมวาที ฉนทวุฑโฒ (รักแหลมทอง) และคณะ (2566) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี โดยมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์หลักสาราณียธรรม 6 เพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า 1. เมตตาวจีกรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้นำควรมีความเมตตา จิตใจดี สร้างความรักให้กับคนในชุมชน 2. เมตตาวจีกรรม

การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน ผู้บริหารท้องถิ่นควรพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ สุภาพอ่อนโยน พร้อมทั้งการพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกันเพื่อสื่อความหมายถึงการสร้างขวัญกำลังใจต่อคนในชุมชน 3. เมตตามโนกรรม การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี ผู้บริหารท้องถิ่น ควรมีความคิดเชิงบวก การคิดดี และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในลักษณะการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนต่าง ๆ 4. สาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ควรแบ่งพรรคแบ่งฝ่าย มีความยุติธรรมและความเสมอภาคให้กับคนในชุมชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 5. สีสงามัญญาตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ผู้บริหารท้องถิ่นควรรักษากฎและกติกาที่ตกลงร่วมกันในชุมชน ความเป็นระเบียบ มีวินัย และ มีความมั่นคงปลอดภัยเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข 6. ทิฐีสามัญญาตา มีความคิดเห็นตรงกัน ผู้บริหารท้องถิ่นควรเป็น ผู้ชักนำ เชิญชวน คนในชุมชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนสร้างการมีส่วนร่วมในลักษณะการร่วมกันคิด และทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารท้องถิ่นมีการวางแผนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา สนับสนุนงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา เสนอแนะเพื่อวางระเบียบในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเต็มศักยภาพ เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยกร ลาภเดโช และสุกิจ ชัยมุสิก (2562) พบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสราณียธรรม 6 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงทั่วถึง และรวดเร็ว

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากผลการศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่านโดยนำหลักสาราณียธรรม คือ เป็นหลักธรรมหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ร่วมกับการพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะช่วยให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและเพื่อให้เกิดความระลึกรู้ถึงต่อกันจึงสังเคราะห์องค์ความรู้เป็น NNMTTO MODEL สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) K = Knowledge (มีความรู้) ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องพัฒนาศักยภาพสม่ำเสมอ
- 2) N = Network (เครือข่าย) ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นสร้างภาคีเครือข่ายในการติดต่อประสานงานร่วมกัน
- 3) M = Morality (ศีลธรรม) ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นยึดหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติงานร่วมกับ องค์กร และชุมชน
- 4) T = Technology (เทคโนโลยี) ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชุมชน
- 5) O = Opinion (ความคิดเห็น) ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นสร้างความร่วมมือ ร่วมคิดเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน

สรุปผลการวิจัย

ระดับความคิดเห็นหลักสาราณียธรรม 6 กับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ได้แก่ ด้านสาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ด้านทิวฐิสามัญญดา การมีความคิดเห็นตรงกัน มี ด้านศีลสามัญญดา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ด้านเมตตากายกรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานและตัวที่ไม่ส่งผล ได้แก่ เมตตาวจีกรรม และเมตตามโนกรรม

แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า 1) เมตตากายกรรม ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีความปรารถนาดีต่อทุก ๆ คนในชุมชน 2) เมตตาวจีกรรม ผู้บริหารท้องถิ่นควรพูดจาอย่างเป็นมิตรแก่คนในชุมชน 3) เมตตามโนกรรม ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีความคิดในการพัฒนาสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นในชุมชน 4) สาธารณโภคี ผู้บริหารท้องถิ่นควรพัฒนาชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน 5) ศีลสามัญญดา ผู้บริหารท้องถิ่นควรดำรงไว้ซึ่งกฎขององค์กรอย่างเข้มงวด 6) ทิวฐิสามัญญดา ผู้บริหารท้องถิ่นควรเป็นแกนนำให้กับคนในชุมชนและร่วมกันคิด และทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1.1 ผู้บริหารท้องถิ่นควรเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชน เช่น การวางแผนโครงการ ออกตรวจสอบและประเมินผลรับของโครงการในการพัฒนาชุมชน
- 1.2 ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้เกียรติในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการเสนอแนะแนวทางพัฒนาชุมชน
- 1.3 ผู้บริหารท้องถิ่น ควรอธิบายถึงเหตุผลในการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนในโอกาสต่าง ๆ
- 1.4 ผู้บริหารท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการพัฒนาชุมชน

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 .ควรศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองวิถีพุทธของผู้บริหารท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

2.3 ควรศึกษาการส่งเสริมการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยการประยุกต์หลักพุทธธรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

เอกสารอ้างอิง

- กัลยกร ลาภเดโช และ สุกิจชัยมุสิก. (2562). การประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 7(8), 263-274.
- ดาวนภา เกตุทอง. (2563). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์*, 3(2), 46-57.
- พระครูวรธรรมวาทิ ฉนฺทวุฑฺโฒ (รักแหลมทอง), สมาน นามสนิท และ เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ้ง. (2566). การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 6(4), 133-142.
- พระศิวิสินธุ์ ฐานสมปโน (กันทะเรียน). (2565). *ภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลปากกาง อำเภอลอง จังหวัดแพร่*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560*. สืบค้นจาก <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา. (2566ก). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) ฉบับที่1/2566*. น่าน: กองวิชาการและแผนงาน องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา.
- _____. (2566ข). *สถิติการบริการด้านการทะเบียนราษฎร*. สืบค้นจาก <https://stat.bora.dopa.go.th>.
- อรรถกรณ จิณะโสต. (2565) *บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Edition). New York: Harper and Row.

